

⚡ Sprzęt i urządzenia wydajne energetycznie

Produkty zużywające energię stały się niezbędne w nowoczesnym życiu, jeśli chodzi o komputery, żarówki, telewizory, czy też o pralki. Produkty te przyczyniają się do większej wygody w życiu ludzi i mają wpływ na wysoki standard życia, ale nasza zależność od nich oznacza, że zapotrzebowanie na energię w gospodarstwach domowych wynosi 25% całkowitej energii zużywanej w Unii Europejskiej. Jednak znaczy to też, że we wprowadzeniu bardziej wydajnych urządzeń kryje się duży potencjał oszczędności energii. A biorąc pod uwagę, że korzystamy z coraz większej

ilości gadżetów, zwiększenie ich wydajności do maksymalnego możliwego poziomu powinno stać się priorytetem.

Większość nowoczesnych technologii i produktów dostępnych na rynku cechuje się znacznie większą wydajnością niż starszy sprzęt, ale wiele osób nie jest świadomych tej różnicy.

:: Co robi Unia Europejska?

- **Plan działań na rzecz racjonalizacji zużycia energii** opublikowany w 2006 r. kładzie ogromny nacisk na poprawę wydajności energetycznej produktów zużywających energię.
- Komisja promuje kulturę „**zrównoważonej konsumpcji i produkcji (SCP)**”. Ma ona na celu wzrost rozwoju społecznego i gospodarczego w granicach zdolności ekosystemów, w tym samym czasie oddzielając wzrost gospodarczy od degradacji środowiska. Istnieją specyficzne inicjatywy odnośnie do ekoprojektów produktów zużywających energię, ekologicznego etykietowania, sprzętu biurowego (program Energy Star), zarządzania i audytu środowiskowego (program EMAS) oraz „zielonych zamówień publicznych”.
- **Dyrektywa w zakresie ekoprojektu (2005/32/WE)**, przyjęta w 2005 r., stanowi podstawę do ustalenia norm minimalnej wydajności energetycznej dla produktów zużywających energię w ramach wymagań ekoprojektu. Jeśli chodzi o konsumpcję energii, oznacza to ustalenie maksymalnych poziomów konsumpcji energii dla danej funkcji produktu.
- **Dyrektywa w zakresie etykietowania (92/75 WE)** oraz osiem dyrektyw wykonawczych zajmuje się szerokim asortymentem artykułów gospodarstwa domowego, jak na przykład zmywarki do naczyń, klimatyzatory, chłodziarki i zamrażarki elektryczne, piece i żarówki. Wydajność energetyczna danego urządzenia jest oceniana zgodnie z zestawem kategorii wydajności energetycznej od A do G, gdzie A oznacza najwyższą wydajność,

a G - najniższą. W przypadku niektórych produktów (np. lodówek) wprowadzono obecnie stopnie A+ i A++.

- **Rozporządzenie w sprawie programu Energy Star (WE nr 2422/2001)**: Sprzęt biurowy odpowiada za znaczny i wzrastający udział w całkowitej konsumpcji elektryczności. Wspólnotowy program Energy Star jest nieobowiązkowym programem znakowania efektywności energetycznej w zakresie sprzętu biurowego, uzgodnionym pomiędzy Stanami Zjednoczonymi i Unią Europejską, które stanowią dwa główne rynki światowe, jeżeli chodzi o produkty biurowe. Porozumienie ustala wspólne wymagania w zakresie znakowania, dotyczące biurowych urządzeń informatycznych i komunikacyjnych, jak na przykład komputerów, monitorów, drukarek, faksów, kopiarek i skanerów.
- **Zielone zamówienia publiczne**: W 2004 r. Komisja opublikowała podręcznik na temat zamówień publicznych respektujących ochronę środowiska, wyjaśniając w nim, w jaki sposób można włączyć względy środowiskowe w procedurę zamówień publicznych, przytaczając konkretne przykłady ekologicznych przetargów na rzecz europejskich samorządów.
- Unia Europejska, poprzez inicjatywę **Inteligentna Energia – Program dla Europy**, finansuje takie projekty jak „E-Server”, którego celem jest wspieranie rozwoju rynku serwerów wydajnych energetycznie.

http://ec.europa.eu/energy/intelligent/projects/doc/factsheets/e_server.pdf

:: MŚP

Zielone zamówienia publiczne mogą być motorem dla przedsiębiorstw bardziej innowacyjnych w dziedzinie ekologii, jako że wszystkie firmy, które pragną wygrać kontrakty publiczne, będą zmuszone spełnić wymagania zielonych zamówień publicznych. W sektorze prywatnym MŚP stanowiące ogniwa w łańcuchu zaopatrzenia większych firm mogą być prośzone o zapewnienie czystszych i bardziej wydajnych energetycznie produktów i urządzeń. Dodatkowo coraz więcej przedsiębiorstw przejmuje ideę odpowiedzialności społecznej biznesu. Oznacza to, że firmy dobrowolnie wcielają względy społeczne i środowiskowe do swoich działań ekonomicznych.

Stosowanie przez firmę urządzeń i produktów wydajnych energetycznie może pomóc w redukcji zużycia energii i w ten sposób obniżyć rachunki za energię. Istnieją także możliwości rynkowe dla firm innowacyjnych w dziedzinie produktów

wydajnych energetycznie. W dodatku polityki w zakresie wydajności energetycznej mogą mieć pozytywny wpływ na wizerunek firmy, ukazując ją jako odpowiedzialne przedsiębiorstwo, i znaleźć zastosowanie jako narzędzie marketingu.

Jednak ważne jest wsparcie dawane mniejszym firmom, gdyż umożliwia im poprawę zrównoważenia, ponieważ brak zasobów ludzkich i finansowych może często stanowić dla nich barierę uniemożliwiającą zaadoptowanie bardziej wydajnych energetycznie technologii.

Bardzo ważne jest także udzielanie pomocy firmom produkującym sprzęt i urządzenia elektryczne w opracowywaniu produktów bardziej wydajnych energetycznie. Mniejsze firmy powinny być w stanie korzystać z najnowszych dostępnych innowacji i technologii, aby poprawiać swoją innowacyjność w dziedzinie ekologii.

:: Instytucje publiczne

Integracja kryteriów wydajności energetycznej w procedury zamówień publicznych może okazać się głównym motorem zmian. Będąc istotnymi konsumentami energii, posiadającymi sporą siłę nabywczą, instytucje publiczne mają potencjał w zakresie stymulacji rynku produktów wydajnych energetycznie i mogą przyczynić się do dużych oszczędności w zużyciu energii. Zarówno krajowe, jak i regionalne instytucje mogą przejąć prowadzenie i stosować sprzęt i urządzenia wydajne energetycznie (komputery, żarówki) oraz w „rozsądny” sposób korzystać z istniejących produktów i urządzeń elektrycznych.

Instytucje mogą stanowić przykład dla społeczeństwa i wskazywać, jak proste jest zredukowanie zużycia energii, a także zmniejszyć swoje koszty. Oznacza to, że bardzo ważne jest informowanie społeczeństwa o nowych „zwyczajach energetycznych” instytucji publicznych.

Instytucje publiczne powinny również wystąpić do konsumentów z zachętą do nabywania produktów wydajnych energetycznie, jak na przykład zmywarki do naczyń lub pralki.

:: Dobra praktyka

Wydajne oświetlenie publiczne

Projekt „Bottom up to Kyoto” (ButK) ma na celu ułatwienie gminom i samorządom regionalnym w nowych państwach członkowskich zastosowanie bardziej wydajnego energetycznie oświetlenia publicznego. Jako że to oświetlenie zużywa znaczną część całkowitej konsumowanej energii, projekt ten może potencjalnie przyczynić się do znaczących oszczędności CO₂ i kosztów.

Projekt pomaga w przekroczeniu barier rynkowych stojących na drodze do wydajniejszego oświetlenia. Eksperti pracują z władzami, analizując, gdzie można wprowadzić oszczędności – zarówno finansowe, jak energetyczne – a następnie wspierają wdrażanie strategii na rzecz efektywniejszego oświetlenia. W projekcie tym bierze udział pięć gmin z różnych krajów – Voru w Estonii, Ryga na Łotwie, Raciechowice w Polsce, Cluj w Rumunii i Slovenska-Bistrica w Słowenii. Inicjatywę rozpoczęto w marcu 2007 r. i zakłada się, że będzie trwała 36 miesięcy.

Więcej informacji:

<http://ec.europa.eu/energy/intelligent/projects/doc/factsheets/butk.pdf>

:: Konsumenci i handel detaliczny

Świadomość konsumentów w zakresie dostępnego już na rynku sprzętu wydajnego energetycznie jest bardzo ważna. Istnieje pewna ilość etykiet energetycznych, ale mogą nie być powszechnie znane. Oznacza to, że dostarczanie o nich informacji jest istotne. Jednym ze sposobów informowania jest organizowanie kampanii pobudzających świadomość, adresowanych zarówno do konsumentów, jak i sprzedawców detalicznych.

Istotna jest także poprawa eksponowania w sklepach produktów i urządzeń wydajnych energetycznie, tak aby były łatwiej widoczne dla konsumentów. Istnieje potrzeba zwiększenia u konsumentów świadomości o rzeczywistym zużyciu energii – oraz kosztów bieżących – przez urządzenia w ich gospodarstwach domowych.

Przy pomocy kampanii informacyjnych należy przekazywać informacje o bardziej wydajnym korzystaniu z rozmaitych urządzeń, jak np. systemy grzewcze, pralki, energooszczędne oświetlenie lub chłodziarki.

:: Dobra praktyka

Promocja etykiet energetycznych wśród czeskich sprzedawców detalicznych i konsumentów

Projekt ELAR (Etykietowanie Energetyczne dla Urzędzeń Użytku Domowego) promował korzyści handlowe etykiet energetycznych, aby uatrakcyjnić je dla producentów i sprzedawców urządzeń w Republice Czeskiej – zmieniając sposób, w jaki postrzegali oni etykiety: z wymogu prawnego na narzędzie marketingowe.

Przyjęto całościową strategię komunikacyjną i opracowano materiały do wykorzystania w różnych kampaniach. Dystrybuowano ulotki, broszury i materiały promocyjne, a kampanie miały szeroki zasięg medialny. Badania wskazały znaczny wzrost świadomości dotyczącej etykietowania energetycznego.

Projekt obejmował także Słowenię, Słowację i Polskę.

Więcej informacji:

<http://www.managenergy.net/download/gp2005.pdf> (na stronie dziesiątej)

:: Czym jest ManagEnergy?

ManagEnergy to inicjatywa Dyrekcyj Generalnej ds. Energii i Transportu Komisji Europejskiej, oparta o plan Inteligentna Energia – Program dla Europy. Ma na celu wsparcie lokalnych i regionalnych działań w zakresie wydajności energetycznej oraz energii odnawialnych poprzez warsztaty szkoleniowe i wydarzenia internetowe. Dodatkowo udziela się informacji o studiach przypadków, dobrej praktyce, ustawodawstwie i programach europejskich.

ManagEnergy to także europejska sieć lokalnych i regionalnych agencji energetycznych (LEAs). Agencje te promują wprowadzanie dobrych praktyk zarządzania energią, wspierają zrównoważenie, udzielają informacji i wskazówek oraz oferują inne usługi, w zależności od miejscowych potrzeb.

www.managenergy.net

Klauzula o wyłączeniu odpowiedzialności i nota o prawach autorskich dla zestawu informacji programu ManagEnergy
Niniejszy zestaw informacji został opracowany w imieniu Komisji Europejskiej. Komisja Europejska nie gwarantuje dokładności danych i informacji w nim zawartych, ani nie ponosi odpowiedzialności za jakiegokolwiek ich użycie.

© Wspólnoty Europejskie, 2008

Reprodukcja dozwolona pod warunkiem podania źródła.

K O M I S J A
EUROPEJSKA